

Právo na zapomnění není samozřejmost

16. 12. 2014 18:00

Právo na zapomnění je termín, který se vžil jako označení rozhodnutí Evropského soudního dvora z května 2014. Podle něj má právo každý, jehož osobní údaje byly zveřejněny prostřednictvím internetových vyhledávačů, požádat o jejich vymazání.

Foto: **Martin Kovář**

Popisek: **Počítač, internet, klávesnice. Ilustrační foto.**

Na jednu stranu jde o přelomové rozhodnutí, o čemž svědčí statisíce žádostí o výmaz, které provozovatelé vyhledávačů zaznamenali bezprostředně po tomto rozhodnutí, na druhou stranu se ochrana údajů týká pouze vyhledávačů a nikoli samotných webových stránek a jejich obsahu. A i podle **předsedy Úřadu pro ochranu osobních údajů RNDr. Igora Němce** je tento verdikt spojen s řadou nejasností a spíše než o definitivu jde o zahájení debaty o chování na internetu v budoucnosti.

Jaký případ **Evropský soudní dvůr** vlastně projednával? V březnu 2010 Španěl **Mario Costeja González** podal ke španělskému úřadu pro ochranu osobních údajů Agencia Española de Protección de Datos (AEPD) [stížnost](#) proti společnosti La Vanguardia Ediciones SL, která v Katalánsku vydává vysokonákladový deník La Vanguardia, i proti společnostem Google Spain a Google Inc. Tato stížnost se týkala skutečnosti, že se po zadání jména Costeja González do **internetového vyhledávače** skupiny Google objevuje **odkaz** na dvě strany deníku La Vanguardia ze dne 19. ledna a 9. března 1998, na kterých je oznámení uvádějící jméno Maria Costeja González v souvislosti s dražbou nemovitostí zabavených v důsledku dluhů na sociálním zabezpečení.

Touto stížností se M. Costeja González na jedné straně domáhal, aby společnosti La Vanguardia bylo uloženo **odstranění** nebo změna uvedených stránek tak, aby se na nich neobjevovaly jeho osobní údaje, nebo aby bylo využito nástrojů, které vyhledávače poskytují k ochraně uvedených údajů. Na druhé straně usiloval o to, aby byla společnosti Google uložena povinnost **vymazat či skrýt** jeho osobní údaje, aby se přestaly objevovat ve výsledcích vyhledávání a přestaly být propojeny s odkazy na La Vanguardia. Costeja González tvrdil, že pohledávky zajištěné zabavenými nemovitostmi byly již několik let v plné výši uhrazeny a že zmínka o nich je tedy irelevantní.

Rozhodnutím ze dne 30. července 2010 AEPD uvedenou stížnost zamítl v rozsahu, v jakém se týkala deníku La Vanguardia, tedy se týká zveřejnění starých vydání deníku na webových stránkách. Ve Španělsku je totiž zvykem, že informace o dražbách jsou zveřejňovány na základě nařízení ministerstva práce a sociálních věcí, aby se dosáhlo co nejvyšší účasti dražitelů. Ve zveřejnění informace o dražbě (a vlastně insolvenční stěžovatele) na základě zákona a její archivaci tedy nebylo shledáno **nic závadného**.

Naproti tomu bylo této stížnosti vyhověno, co se týká společností **Google Spain a Google Inc.** AEPD měl za to, že provozovatelé vyhledávačů podléhají právní úpravě v oblasti ochrany údajů, neboť provádějí zpracování údajů, za které zodpovídají, a jednají jako zprostředkovatelé informační společnosti.

AEPD se rovněž domníval, že je oprávněn uložit výmaz údajů a zákaz přístupu k určitým údajům ze strany provozovatelů vyhledávačů, pokud se domnívá, že by jejich umístění a šíření mohla vést k **porušení základního práva** na ochranu údajů a lidské důstojnosti v širším smyslu, což znamená už pouhou vůli dotčené osoby, aby uvedené údaje nebyly známy třetím osobám. Tato povinnost může příslušet přímo **provozovatelům vyhledávačů**, aniž by bylo nezbytné vymazat údaje nebo informace z webové stránky, kde se nacházejí, zejména pokud je zachování daných informací na dané stránce odůvodněno ustanovením právního předpisu.

Společnosti Google Spain a Google Inc. s verdiktem nesouhlasily a obrátily se na soud Audiencia Nacional se žalobami, které vznesly otázku, **jaké povinnosti** vlastně příslušejí provozovatelům vyhledávačů při ochraně osobních údajů osob, jež si nepřejí, aby určité informace zveřejněné na webových stránkách třetích osob a obsahující jejich osobní údaje byly šířeny prostřednictvím vyhledávačů.

Španělský soud usoudil, že se jedná o výklad [směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob](#) v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a obrátil se na **Evropský soudní dvůr**, aby posoudil mj., zda činnost vyhledávačů naplňuje podstatu shromažďování osobních údajů, dále specifikoval právo na vymazání osobních údajů, povinnost provozovatelů vyhledávačů i vymahatelnost v případě, kdy provozovatel sídlí mimo dosah evropské jurisdikce (Google Inc.) a v zemi EU má pouze pobočku.

Evropský soudní dvůr v průběhu dvou let, kdy se na stranu Costeja González a AEPD proti Googlu přidaly i polská, rakouská, řecká, španělská i italská vláda a Evropská komise, rozhodl ve čtyřech bodech, jejichž vyznění bylo v podstatě následující (podrobněji průběh soudního jednání i rozsudek na <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2014-05/cp140070cs.pdf>):

1. Činnost vyhledávače spočívající ve vyhledávání informací zveřejněných nebo umístěných na internetu třetími osobami, v jejich automatickém indexování, dočasném ukládání a konečně v jejich poskytování uživatelům internetu v určitém preferenčním pořadí **musí být kvalifikována** jako „zpracování osobních údajů“.

2. Zpracování osobních údajů je prováděno **na území** členského státu, pokud provozovatel internetového vyhledávače zřídí v členském státě pobočku nebo dceřinou společnost určenou k podpoře prodeje a k prodeji reklamního prostoru, která zaměřuje svou činnost na obyvatele tohoto členského státu.

3. Provozovatel musí vyhledávače **vymazat** ze zobrazeného seznamu výsledků vyhledávání provedeného na základě jména osoby a obsahující informace týkající se této osoby rovněž v případě, že toto jméno nebo tyto informace nebyly předtím nebo současně vymazány z uvedených webových stránek.

4. Subjekt údajů má právo, aby informace týkající se jeho osoby již nebyla nadále spojena s jeho jménem **bez ohledu** na to, zda jej to poškozuje či nikoli. Jeho práva převažují nejen nad hospodářským zájmem provozovatele vyhledávače, ale rovněž nad zájmem veřejnosti nalézt uvedenou informaci při vyhledávání prováděném na základě jména subjektu údajů. Výjimkou zůstávají případy, kdy jde **o veřejnou osobu** a zásah do jejích práv je zdůvodněn převažujícím zájmem veřejnosti k přístupu k informacím.

Z tohoto verdiktu vyplývá, že provozovatelé vyhledávačů **mají statut** správců osobních dat a jejich činnost má charakter zpracování osobních údajů, což je činnost regulovaná [zákonem](#) rovněž v ČR. Na druhou stranu to **neznámá**, že všechny žádosti o vymazání odkazů budou **automaticky úspěšné**. Např. Google posuzuje každou žádost samostatně na základě vyplnění [formuláře](#) a úspěšnost žadatelů je zatím zhruba padesátiprocentní. A hlavně – rozhodnutí se týká **výhradně vyhledávačů**, zatímco ochrana osobních údajů, k nimž se propracujete jen zdoluhavějším „proklikáním“ **na webu**, nijak řešena není.

„Dosavadní praxe ukázala, že soudní rozhodnutí o právu na zapomení je velmi komplikované a problematické, těžko se naplňuje, a to i přesto, že většina vyhledávačů má snahu vyjít tomuto verdiktu vstříc. Není jim zkrátka jasné, co mají dělat, a podle mě jde především o impuls k diskusi, jak se v budoucnu chovat na internetu,“ komentuje předseda ÚOOÚ RNDr. Igor Němec.

Partner článku

http://www.vzory.cz/uouu/pravo-na-zapomneni-neni-samozrejmost/#.VI_eTf0zL1o

<http://www.krajkelisty.cz/stredocesky-kraj/7237-pravo-na-zapomneni-neni-samozrejmost-podle-predsedy-uradu-pro-ochranu-osobnich-udaju-rndr-igora-nemce-jde-spise-o-zahajeni-debaty.htm>